

II

(Akty o charakterze nieustawodawczym)

UMOWY MIĘDZYKARODOWE

UMOWA

między Unią Europejską i Europejską Wspólnotą Energii Atomowej, z jednej strony, a Ukrainą, z drugiej strony, w sprawie udziału Ukrainy w programie ramowym w zakresie badań naukowych i innowacji „Horyzont Europa” oraz w programie badawczo-szkoleniowym Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej (2021–2025) – uzupełniającym program ramowy w zakresie badań naukowych i innowacji „Horyzont Europa”

Komisja Europejska (zwana dalej „Komisją”) w imieniu Unii Europejskiej i Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej (zwanej dalej „Euratomem”),

z jednej strony,

oraz

Ukraina (zwana dalej „Ukrainą”),

z drugiej strony,

zwane dalej „Stronami”

MAJĄC NA UWADZE, że Układ o stowarzyszeniu między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Ukrainą, z drugiej strony ⁽¹⁾ (zwany dalej „układem o stowarzyszeniu”), stanowi, że Strony rozwijają i zacieśniają współpracę naukowo-techniczną w celu przyczynienia się zarówno do rozwoju nauki samego w sobie, jak i do wzmocnienia swojego potencjału naukowego w ramach dążenia do rozwiązania problemów krajowych i globalnych;

MAJĄC NA UWADZE, że układ o stowarzyszeniu przewiduje w szczególności wspieranie cywilnych badań naukowych w dziedzinie bezpieczeństwa jądrowego i ochrony fizycznej obiektów jądrowych, w tym wspólnej działalności badawczo-rozwojowych oraz szkolenia i mobilności naukowców, a także stanowi, że współpraca w sektorze cywilnego wykorzystania energii jądrowej powinna odbywać się poprzez wdrażanie szczegółowych umów w tej dziedzinie;

MAJĄC NA UWADZE, że protokół III do układu o stowarzyszeniu stanowi, że szczegółowe zasady i warunki dotyczące udziału Ukrainy w każdym z programów, w szczególności dotyczące należnego wkładu finansowego, procedur sprawozdawczych i procedur oceny, określa się w protokole ustaleń między Komisją a właściwymi organami Ukrainy, na podstawie kryteriów ustanowionych w ramach poszczególnych programów ⁽²⁾;

⁽¹⁾ Dz.U. L 161 z 29.5.2014, s. 3.

⁽²⁾ Niniejsza umowa stanowi i ma takie same skutki prawne jak protokół ustaleń, o którym mowa w protokole III do układu o stowarzyszeniu między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Ukrainą, z drugiej strony do umowy ramowej między Unią Europejską a Ukrainą dotyczącej ogólnych zasad uczestnictwa Ukrainy w programach unijnych.

MAJĄC NA UWADZE, że program Unii Europejskiej program ramowy w zakresie badań naukowych i innowacji „Horyzont Europa” (zwany dalej „programem »Horyzont Europa«”) został ustanowiony rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/695 ⁽³⁾;

MAJĄC NA UWADZE, że program badawczo-szkoleniowy Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej (2021–2025) uzupełniający program ramowy w zakresie badań naukowych i innowacji „Horyzont Europa” (zwany dalej „programem Euratom”) został ustanowiony rozporządzeniem Rady (Euratom) 2021/765 ⁽⁴⁾;

UWZGLĘDNIAJĄC wysiłki Unii Europejskiej, aby poprzez połączenie sił z partnerami międzynarodowymi przeprowadzić działaniom podejmowanym w odpowiedzi na globalne wyzwania zgodnie z planem działania na rzecz ludzi, planety i dobrobytu zawartym w dokumencie „Przekształcamy nasz świat: Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030” Organizacji Narodów Zjednoczonych, oraz doceniając fakt, że badania naukowe i innowacje są kluczowymi czynnikami napędzającymi innowacyjny zrównoważony wzrost i zasadniczym narzędziem jego realizacji na drodze ku konkurencyjności i atrakcyjności gospodarczej;

UZNAJĄC ogólne zasady określone w rozporządzeniu (UE) 2021/695 i rozporządzeniu (Euratom) 2021/765;

MAJĄC NA UWADZE, że ogólnym celem programu Euratomu jest prowadzenie działań badawczych i szkoleniowych w dziedzinie jądrowej, z naciskiem na ciągłą poprawę bezpieczeństwa jądrowego, jądrowego bezpieczeństwa fizycznego i ochrony radiologicznej, a także uzupełnienie realizacji celów programu „Horyzont Europa”, między innymi w kontekście transformacji energetyki;

UZNAJĄC cele odnowionej europejskiej przestrzeni badawczej, jakimi są stworzenie wspólnej przestrzeni naukowo-technicznej, utworzenie jednolitego rynku badań naukowych i innowacji, wspieranie i ułatwianie współpracy między szkołami wyższymi oraz wymiany najlepszych praktyk i atrakcyjnych możliwości kariery naukowej, ułatwianie transgranicznej i międzysektorowej mobilności naukowców, sprzyjanie swobodnemu przepływowi wiedzy naukowej i innowacji, propagowanie poszanowania wolności nauki i wolności badań naukowych, wspieranie działań w zakresie edukacji naukowej i komunikacji naukowej oraz pobudzanie konkurencyjności i atrakcyjności uczestniczących gospodarek, a także fakt, że państwa stowarzyszone są kluczowymi partnerami w tym przedsięwzięciu;

PODKREŚLAJĄC rolę partnerstw europejskich w podejmowaniu niektórych z najpilniejszych wyzwań stojących przed Europą w ramach skoordynowanych inicjatyw w zakresie badań naukowych i innowacji w znacznym stopniu przyczyniających się do realizacji tych priorytetów Unii Europejskiej i Euratomu w dziedzinie badań naukowych i innowacji, które wymagają masy krytycznej i długoterminowej wizji, a także znaczenie zaangażowania w te partnerstwa państw stowarzyszonych;

DAŻĄC do ustanowienia wzajemnie korzystnych warunków w celu stworzenia miejsc godnej pracy, wzmocnienia i wspierania ekosystemów innowacji Stron poprzez wspomaganie przedsiębiorstw we wprowadzaniu innowacji i zwiększaniu skali na rynkach Stron oraz ułatwianie absorpcji, jak również stosowania i dostępności innowacji, w tym poprzez działania w zakresie budowania zdolności;

⁽³⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/695 z dnia 28 kwietnia 2021 r. ustanawiające program ramowy w zakresie badań naukowych i innowacji „Horyzont Europa” oraz zasady uczestnictwa i upowszechniania obowiązujące w tym programie oraz uchylające rozporządzenia (UE) nr 1290/2013 i (UE) nr 1291/2013 (Dz.U. L 170 z 12.5.2021, s. 1.).

⁽⁴⁾ Rozporządzenie Rady (Euratom) 2021/765 z dnia 10 maja 2021 r. ustanawiające program badawczo-szkoleniowy Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej na lata 2021–2025 uzupełniający program ramowy w zakresie badań naukowych i innowacji „Horyzont Europa” oraz uchylające rozporządzenie (Euratom) 2018/1563 (Dz.U. L 167 I z 12.5.2021, s. 81.).

UZNAJĄC, że wzajemny udział w programach w zakresie badań naukowych i innowacji drugiej strony powinien przynieść obopólne korzyści; uznając jednocześnie, że Strony zastrzegają sobie prawo do ograniczenia lub warunkowania uczestnictwa w swoich programach w zakresie badań naukowych i innowacji, w tym w szczególności w działaniach związanych z ich aktywami strategicznymi, interesami, autonomią lub bezpieczeństwem;

UWZGLĘDNIAJĄC wspólne cele, wartości i silne powiązania Stron w dziedzinie badań naukowych i innowacji, w tym w sektorze jądrowym, ustanowione w przeszłości na mocy umów o udziale Ukrainy w programie „Horyzont 2020” i programie badawczo-szkoleniowym Euratomu (2014–2018) oraz w programie będącym jego następcą, a także w licznych innych umowach międzynarodowych leżących u podstaw stosunków między Stronami ⁽⁵⁾, a także uznając wspólne pragnienie Stron, by dalej rozwijać, wzmacniać, stymulować i rozszerzać ich stosunki i współpracę w tych programach,

UZGADNIAJĄ, CO NASTĘPUJE:

Artykuł 1

Zakres stowarzyszenia

1. Ukraina uczestniczy jako kraj stowarzyszony we wszystkich częściach programu ramowego w zakresie badań naukowych i innowacji „Horyzont Europa” (program „Horyzont Europa”), o którym mowa w art. 4 rozporządzenia (UE) 2021/695, realizowanego za pośrednictwem programu szczegółowego ustanowionego decyzją Rady (UE) 2021/764 ⁽⁶⁾, w ich najbardziej aktualnych wersjach, oraz wnosi wkład do jego wszystkich części, także poprzez wkład finansowy na rzecz Europejskiego Instytutu Innowacji i Technologii. Ukraina uczestniczy jako kraj stowarzyszony we wszystkich częściach programu badawczo-szkoleniowego Euratomu (program Euratomu) ustanowionego rozporządzeniem (Euratom) 2021/765 w jego najnowszej wersji i wnosi wkład do tego programu.
2. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/819 ⁽⁷⁾ oraz decyzja (UE) 2021/820 ⁽⁸⁾ w ich najbardziej aktualnych wersjach mają zastosowanie do uczestnictwa podmiotów prawnych Ukrainy we wspólnotach wiedzy i innowacji.

Artykuł 2

Zasady i warunki uczestnictwa w programie „Horyzont Europa” i w programie Euratomu

1. Ukraina uczestniczy w programie „Horyzont Europa” i programie Euratomu zgodnie z warunkami określonymi w protokole III do Układu o stowarzyszeniu między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Ukrainą, z drugiej strony, oraz na warunkach określonych w niniejszej umowie, w aktach prawnych, o których mowa w art. 1 niniejszej umowy, a także we wszelkich innych przepisach dotyczących realizacji tych programów, w ich najbardziej aktualnych wersjach.
2. O ile w zasadach i warunkach, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, w tym w wykonaniu art. 22 ust. 5 rozporządzenia (UE) 2021/695, nie przewidziano inaczej, podmioty prawne mające siedzibę na Ukrainie mogą uczestniczyć w działaniach pośrednich programu „Horyzont Europa” i programie Euratomu na warunkach równoważnych warunkom mającym zastosowanie do podmiotów prawnych mających siedzibę w Unii Europejskiej, w tym w zakresie przestrzegania środków ograniczających przyjętych przez Unię Europejską ⁽⁹⁾.
3. Przed podjęciem decyzji, czy podmioty prawne mające siedzibę na Ukrainie kwalifikują się do uczestnictwa w działaniu związanym z unijnymi aktywami strategicznymi, strategicznymi interesami Unii, jej autonomią strategiczną lub bezpieczeństwem strategicznym na podstawie art. 22 ust. 5 rozporządzenia (UE) 2021/695, Komisja może zażądać konkretnych informacji lub gwarancji, takich jak:
 - a) informacje, czy podmiotom prawnym mającym siedzibę w Unii Europejskiej został lub zostanie przyznany wzajemny dostęp do istniejących i planowanych ukraińskich programów, projektów i działań równoważnych danemu działaniu w ramach programu „Horyzont Europa”;

⁽⁵⁾ Umowa o współpracy między Europejską Wspólnotą Energii Atomowej a Gabinetem Ministrów Ukrainy w dziedzinie kontrolowanej syntezy jądrowej (Dz.U. L 322 z 27.11.2002, s. 40), Umowa o współpracy między Europejską Wspólnotą Energii Atomowej a Gabinetem Ministrów Ukrainy w dziedzinie bezpieczeństwa jądrowego (Dz.U. L 322 z 27.11.2002, s. 33) oraz Umowa między Europejską Wspólnotą Energii Atomowej oraz Radą Ministrów Ukrainy dotycząca współpracy w zakresie pokojowego wykorzystania energii jądrowej (Dz.U. L 261 z 22.9.2006, s. 27).

⁽⁶⁾ Decyzja Rady (UE) 2021/764 z dnia 10 maja 2021 r. ustanawiająca program szczegółowy służący realizacji programu ramowego w zakresie badań naukowych i innowacji „Horyzont Europa” oraz uchylająca decyzję 2013/743/UE (Dz.U. L 167 I z 12.5.2021, s. 1).

⁽⁷⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/819 z dnia 20 maja 2021 r. w sprawie Europejskiego Instytutu Innowacji i Technologii (wersja przekształcona) (Dz.U. L 189 z 28.5.2021, s. 61.).

⁽⁸⁾ Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/820 z dnia 20 maja 2021 r. w sprawie strategicznego planu innowacji Europejskiego Instytutu Innowacji i Technologii (EIT) na lata 2021–2027: wzmocnienie talentu innowacyjnego i zdolności innowacyjnych Europy oraz uchylająca decyzję nr 1312/2013/UE (Dz.U. L 189 z 28.5.2021, s. 91.).

⁽⁹⁾ Unijne środki ograniczające przyjmuje się zgodnie z art. 29 Traktatu o Unii Europejskiej lub art. 215 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

- b) informacje, czy na Ukrainie istnieje krajowy mechanizm monitorowania inwestycji oraz gwarancje, że władze Ukrainy będą zgłaszać i konsultować z Komisją wszelkie możliwe przypadki, w których w ramach stosowania takiego mechanizmu dowiedziały się o planowanych inwestycjach zagranicznych/przejęciu przez podmiot mający siedzibę poza Ukrainą lub ukraiński podmiot prawny kontrolowany spoza Ukrainy, który otrzymał w ramach programu „Horyzont Europa” finansowanie wspierające działania związane z unijnymi aktywami strategicznymi, strategicznymi interesami Unii, jej autonomią strategiczną lub bezpieczeństwem strategicznym, pod warunkiem że Komisja dostarczy Ukrainie wykaz odpowiednich podmiotów prawnych mających siedzibę na Ukrainie po podpisaniu z tymi podmiotami umów o udzielenie dotacji, oraz
- c) gwarancje, że żadne z wyników, technologii, usług ani produktów opracowanych w ramach danych działań przez podmioty mające siedzibę na Ukrainie nie będą podlegać ograniczeniom wywozowym do państw członkowskich UE w okresie trwania działania i przez cztery lata po jego zakończeniu. Ukraina udostępni co roku, w okresie trwania działania i przez cztery lata po jego zakończeniu, aktualny wykaz przedmiotów podlegających krajowym ograniczeniom wywozowym.

4. Podmioty prawne mające siedzibę na Ukrainie mogą uczestniczyć w działaniach Wspólnego Centrum Badawczego (JRC) na zasadach i warunkach równoważnych zasadom i warunkom mającym zastosowanie do podmiotów prawnych mających siedzibę w Unii Europejskiej, chyba że konieczne są ograniczenia w celu zapewnienia spójności z zakresem uczestnictwa wynikającym z wykonania ust. 2 i 3 niniejszego artykułu.

5. W przypadku gdy Unia Europejska realizuje program „Horyzont Europa” poprzez zastosowanie art. 185 i 187 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, Ukraina i ukraińskie podmioty prawne mogą brać udział w strukturach prawnych tworzonych na mocy tych postanowień, zgodnie z aktami prawnymi Unii Europejskiej, które zostały lub zostaną przyjęte w celu ustanowienia tych struktur prawnych.

6. Niniejsza umowa nie uprawnia Ukrainy do członkostwa w Europejskim Wspólnym Przedsięwzięciu na rzecz Realizacji Projektu ITER i Rozwoju Energii Termojądrowej ani do uczestnictwa w Umowie w sprawie powołania Międzynarodowej Organizacji Energii Termojądrowej na rzecz wspólnej realizacji projektu ITER.

7. Przedstawiciele Ukrainy mają prawo uczestniczyć w charakterze obserwatorów w komitecie, o którym mowa w art. 14 decyzji (UE) 2021/764, oraz w komitecie, o którym mowa w art. 16 rozporządzenia (Euratom) 2021/765, bez prawa głosu i wyłącznie w kwestiach, które dotyczą Ukrainy.

Przedstawiciele Ukrainy nie są obecni na posiedzeniach tych komitetów podczas głosowań. Ukraina będzie informowana o wyniku głosowań.

8. Uczestnictwo określone w poprzednim ustępie przyjmuje taką samą formę, włącznie z procedurą otrzymywania informacji i dokumentacji, jak w przypadku przedstawicieli państw członkowskich Unii Europejskiej. Prawa Ukrainy do reprezentacji i do uczestnictwa w Komitecie Europejskiej Przestrzeni Badawczej i Innowacji i jego podgrupach są takie same jak prawa mające zastosowanie do państw stowarzyszonych.

9. Przedstawiciele Ukrainy mają prawo uczestniczyć jako obserwatorzy w Radzie Gubernatorów JRC bez prawa głosu. Z zastrzeżeniem tego warunku, taki udział odbywa się zgodnie z tymi samymi zasadami i procedurami co zasady i procedury mające zastosowanie do przedstawicieli państw członkowskich Unii Europejskiej i obejmuje prawo do zabierania głosu oraz procedury otrzymywania informacji i dokumentacji w odniesieniu do kwestii, która dotyczy Ukrainy.

10. Ukraina może uczestniczyć w konsorcjum na rzecz europejskiej infrastruktury badawczej (ERIC) zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 723/2009⁽¹⁰⁾, w jego najbardziej aktualnej wersji, oraz zgodnie z aktem prawnym ustanawiającym ERIC.

11. Koszty podróży i koszty pobytu poniesione przez przedstawicieli Ukrainy i ekspertów z tego kraju na potrzeby uczestnictwa – w charakterze obserwatorów – w pracach komitetu, o którym mowa w art. 14 decyzji (UE) 2021/764 i komitetu, o którym mowa w art. 16 rozporządzenia (Euratom) 2021/765, bądź w innych posiedzeniach związanych z realizacją programu „Horyzont Europa” i programu Euratomu, są zwracane przez Unię Europejską na tej samej podstawie i według tych samych procedur, jakie są stosowane w przypadku przedstawicieli państw członkowskich Unii Europejskiej.

⁽¹⁰⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 723/2009 z dnia 25 czerwca 2009 r. w sprawie wspólnotowych ram prawnych konsorcjum na rzecz europejskiej infrastruktury badawczej (ERIC) (Dz.U. L 206 z 8.8.2009, s. 1.).

12. Strony dołożą wszelkich starań w ramach istniejących przepisów, aby ułatwić swobodny przepływ i pobyt pracowników naukowych uczestniczących w działaniach objętych niniejszą umową oraz transgraniczny przepływ towarów i usług przeznaczonych do wykorzystania w tych działaniach.

13. Ukraina wprowadza wszelkie niezbędne środki, w stosownych przypadkach, w celu zapewnienia, aby towary i usługi nabyte na Ukrainie lub przywiezione do Ukrainy, które są częściowo lub w całości finansowane na podstawie umów o udzielenie dotacji lub umów zawieranych w celu realizacji działań zgodnie z niniejszą umową, zostały zwolnione z należności celnych, należności celnych przywozowych oraz innych opłat fiskalnych, w tym VAT, stosowanych na Ukrainie.

Artykuł 3

Wkład finansowy

1. Udział Ukrainy lub ukraińskich podmiotów prawnych w programie „Horyzont Europa” i programie Euratomu jest uzależniony od wniesienia przez Ukrainę wkładu finansowego do każdego z danych programów oraz wkładu w ponoszenie powiązanych kosztów zarządzania, wykonania i operacyjnych w ramach budżetu ogólnego Unii Europejskiej (zwanego dalej „budżetem Unii”).

2. Wkład finansowy Ukrainy do każdego z programów ma formę sumy:

a) wkładu operacyjnego oraz

b) opłaty z tytułu uczestnictwa.

3. Wkład finansowy Ukrainy do każdego z tych dwóch programów ma formę rocznej płatności w dwóch transzach i jest wymagalny najpóźniej w czerwcu i we wrześniu.

4. Wkład operacyjny Ukrainy do każdego z programów pokrywa koszty operacyjne i wydatki na wsparcie tego programu oraz ma charakter dodatkowy zarówno w zakresie środków na zobowiązania, jak i środków na płatności, względem kwot zapisanych w budżecie Unii ostatecznie przyjętym dla danego programu, w tym wszelkich środków odpowiadających ponownie udostępnionym umorzeniom, o których mowa w art. 15 ust. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046 ⁽¹¹⁾ w jego najbardziej aktualnej wersji (zwanego dalej „rozporządzeniem finansowym”), i powiększonym o zewnętrzne dochody przeznaczone na określony cel, które nie wynikają z wkładów finansowych do danego programu pochodzących od innych darczyńców ⁽¹²⁾.

W przypadku zewnętrznych dochodów przeznaczonych na określony cel przydzielonych na program „Horyzont Europa” na podstawie art. 3 ust. 1 rozporządzenia Rady (UE) 2020/2094 ⁽¹³⁾ zwiększenie to odpowiada rocznym środkom wskazanym na program „Horyzont Europa” w dokumentach towarzyszących projektowi budżetu Komisji.

5. Początkowy wkład operacyjny Ukrainy do każdego z programów opiera się na kluczu do ustalenia wkładu określonym jako stosunek produktu krajowego brutto (PKB) Ukrainy w cenach rynkowych do PKB Unii Europejskiej w cenach rynkowych. PKB w cenach rynkowych, który ma być stosowany, jest określany przez właściwe służby Komisji w oparciu o najnowsze dane statystyczne dostępne do obliczeń budżetowych w roku poprzedzającym rok, w którym roczna płatność jest należna. W drodze odstępstwa, w odniesieniu do 2021 r. początkowy wkład operacyjny Ukrainy do każdego z programów opiera się na PKB z 2019 r. w cenach rynkowych. Dostosowania do tego klucza do ustalenia wkładu są zawarte w załączniku I.

6. Początkowy wkład operacyjny Ukrainy do każdego z programów oblicza się, stosując dostosowany klucz do ustalenia wkładu do początkowych środków na zobowiązania zapisanych w budżecie Unii ostatecznie przyjętym na dany rok w celu finansowania danego programu, podwyższonych zgodnie z ust. 4.

⁽¹¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046 z dnia 18 lipca 2018 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii, zmieniające rozporządzenia (UE) nr 1296/2013, (UE) nr 1301/2013, (UE) nr 1303/2013, (UE) nr 1304/2013, (UE) nr 1309/2013, (UE) nr 1316/2013, (UE) nr 223/2014 i (UE) nr 283/2014 oraz decyzję nr 541/2014/UE, a także uchylające rozporządzenie (UE, Euratom) nr 966/2012 (Dz.U. L 193 z 30.7.2018, s. 1.).

⁽¹²⁾ Obejmuje to w szczególności w odniesieniu do programu „Horyzont Europa” środki z Instrumentu Unii Europejskiej na rzecz Odbudowy ustanowionego rozporządzeniem Rady (UE) 2020/2094 z dnia 14 grudnia 2020 r. ustanawiającym Instrument Unii Europejskiej na rzecz Odbudowy w celu wsparcia odbudowy w następstwie kryzysu związanego z COVID-19 (Dz.U. L 433 I z 22.12.2020, s. 23.).

⁽¹³⁾ Rozporządzenie Rady (UE) 2020/2094 z dnia 14 grudnia 2020 r. ustanawiające Instrument Unii Europejskiej na rzecz Odbudowy w celu wsparcia odbudowy w następstwie kryzysu związanego z COVID-19 (Dz.U. L 433 I z 22.12.2020, s. 23.).

7. Opłata z tytułu uczestnictwa Ukrainy w każdym z programów wynosi 4 % rocznego początkowego wkładu operacyjnego do danego programu obliczonego zgodnie z ust. 5 i 6 i jest wprowadzana stopniowo zgodnie z załącznikiem I. Opłata z tytułu uczestnictwa nie podlega dostosowaniom ani korektom z mocą wsteczną.

8. Początkowy wkład operacyjny Ukrainy do każdego z programów na rok N można skorygować w górę lub w dół z mocą wsteczną w jednym roku lub kilku kolejnych latach na podstawie zobowiązań budżetowych podjętych w ramach środków na zobowiązania w roku N, podwyższonych zgodnie z ust. 4, ich realizacji poprzez zobowiązania prawne oraz ich umorzeń. Szczegółowe postanowienia dotyczące wprowadzenia w życie niniejszego artykułu są zawarte w załączniku I.

9. Unia Europejska przekazuje Ukrainie informacje dotyczące jej udziału finansowego, ujęte w informacjach budżetowych, rachunkowych, informacjach na temat działań i oceny przedstawianych unijnym organom budżetowym i udzielającym absolutorium w odniesieniu do programu „Horyzont Europa” i programu Euratomu. Informacje te przekazuje się z należytyym uwzględnieniem przepisów Unii Europejskiej, Euratomu i Ukrainy dotyczących poufności i ochrony danych oraz pozostają one bez uszczerbku dla informacji, które Ukraina ma prawo otrzymać na podstawie załącznika III.

10. Wszystkie wkłady Ukrainy lub płatności ze strony Unii Europejskiej oraz obliczenia kwot należnych lub kwot otrzymywanych dokonywane są w euro.

Artykuł 4

Zasady stosowania mechanizmu automatycznej korekty do wkładu operacyjnego Ukrainy do programu „Horyzont Europa”

1. Do wkładu operacyjnego Ukrainy do programu „Horyzont Europa” ma zastosowanie mechanizm automatycznej korekty.

2. Zastosowanie ma mechanizm automatycznej korekty początkowego wkładu operacyjnego Ukrainy do programu „Horyzont Europa” na rok N, dostosowanego zgodnie z art. 3 ust. 8, którą oblicza się w roku N+2. Mechanizm ten opiera się na działaniach Ukrainy i ukraińskich podmiotów prawnych w tych częściach programu „Horyzont Europa”, które są realizowane poprzez dotacje przyznawane w ramach procedur konkurencyjnych finansowane ze środków na zobowiązania z roku N, podwyższonych zgodnie z art. 3 ust. 4.

Kwotę automatycznej korekty oblicza się na podstawie różnicy między:

a) początkowymi kwotami zobowiązań prawnych z tytułu dotacji przyznawanych w ramach procedur konkurencyjnych z programu „Horyzont Europa”, które to zobowiązania Ukraina lub ukraińskie podmioty prawne faktycznie zaciągnęły, finansowanych ze środków na zobowiązania z roku N, podwyższonych zgodnie z art. 3 ust. 4 a

b) odpowiednim wkładem operacyjnym z roku N wniesionym przez Ukrainę, dostosowanym zgodnie z art. 3 ust. 8, z wyłączeniem kosztów nieinterwencyjnych finansowanych ze środków na zobowiązania z roku N, podwyższonym zgodnie z art. 3 ust. 4.

3. W przypadku gdy kwota, o której mowa w ust. 2, niezależnie od tego, czy jest ona dodatnia czy ujemna, przekracza 8 % odpowiedniego początkowego wkładu operacyjnego Ukrainy do programu „Horyzont Europa” dostosowanego zgodnie z art. 3 ust. 8, początkowy wkład operacyjny Ukrainy do tego programu na rok N zostaje skorygowany. Kwota należna lub którą Ukraina ma otrzymać jako dodatkowy wkład lub zmniejszenie wkładu Ukrainy na rzecz programu „Horyzont Europa” w ramach mechanizmu automatycznej korekty jest kwotą przekraczającą ten próg 8 %, kwota poniżej tego progu 8 % nie będzie brana pod uwagę przy obliczaniu dodatkowego wkładu należnego lub wyrównanego.

4. Szczegółowe przepisy dotyczące mechanizmu automatycznej korekty mające zastosowanie do wkładu operacyjnego Ukrainy do programu „Horyzont Europa” określono w załączniku I.

Artykuł 5

Wzajemność

1. Podmioty prawne z siedzibą w Unii Europejskiej mogą uczestniczyć w programach, projektach i działaniach Ukrainy równoważnych z programem „Horyzont Europa” lub programem Euratomu, zgodnie z prawodawstwem Ukrainy.
2. Wykaz równoważnych programów, projektów lub działań Ukrainy otwartych na udział podmiotów prawnych z siedzibą w Unii Europejskiej znajduje się w części I załącznika II. Ukraina dokłada wszelkich starań, aby stopniowo otwierać swoje programy, projekty i działania określone w części II załącznika II na udział podmiotów prawnych mających siedzibę w Unii Europejskiej.
3. Finansowanie przez Ukrainę podmiotów prawnych mających siedzibę w Unii Europejskiej podlega ustawodawstwu Ukrainy regulującemu funkcjonowanie programów, projektów i działań w zakresie badań naukowych i innowacji. W przypadku gdy nie zapewniono finansowania, podmioty prawne mające siedzibę w Unii Europejskiej mogą uczestniczyć w programie we własnym zakresie.

Artykuł 6

Otwarta nauka

Strony wzajemnie promują i wspierają praktyki otwartej nauki w swoich programach, projektach i działaniach zgodnie z zasadami programu „Horyzont Europa” i programów Euratomu oraz prawodawstwem Ukrainy.

Artykuł 7

Monitorowanie, ocena i sprawozdania

1. Bez uszczerbku dla obowiązków Komisji, Europejskiego Urzędu ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF) i Europejskiego Trybunału Obrachunkowego w odniesieniu do monitorowania i oceny programu „Horyzont Europa” i programu Euratomu uczestnictwo Ukrainy w tych programach jest stale monitorowane na zasadzie partnerstwa między Komisją i Ukrainą.
2. Zasady dotyczące należytego zarządzania finansami, w tym kontroli finansowej, odzyskiwania środków pieniężnych oraz innych środków zwalczania nadużyć finansowych w odniesieniu do finansowania przez Unię Europejską na podstawie niniejszej umowy są określone w załączniku III.

Artykuł 8

Wspólny komitet UE/Euratom-Ukraina ds. badań naukowych i innowacji

1. Niniejszym ustanawia się wspólny komitet UE/Euratom-Ukraina ds. badań naukowych i innowacji (zwany dalej „wspólnym komitetem UE/Euratom-Ukraina”). Zadania wspólnego komitetu UE/Euratom-Ukraina obejmują:
 - a) ocenę, ewaluację i przegląd realizacji niniejszej umowy, w szczególności:
 - (i) udział podmiotów prawnych z Ukrainy w programie „Horyzont Europa” i programie Euratomu i podjęte przez nie działania;
 - (ii) poziom (wzajemnej) otwartości na uczestnictwo podmiotów prawnych mających siedzibę na terytorium każdej ze Stron w programach, projektach i działaniach prowadzonych przez drugą Stronę;
 - (iii) wdrażanie mechanizmu wkładu finansowego i mechanizmu automatycznej korekty zgodnie z art. 3 i 4;
 - (iv) wymianę informacji i badanie wszelkich możliwych kwestii dotyczących wykorzystywania wyników, w tym praw własności intelektualnej;
 - b) omawianie na wniosek jednej ze Stron ograniczeń stosowanych lub planowanych przez Strony w zakresie dostępu do ich odpowiednich programów w zakresie badań naukowych i innowacji, w tym w szczególności w przypadku działań związanych z ich aktywami strategicznymi, interesami, autonomią lub bezpieczeństwem;
 - c) rozpatrywanie sposobów usprawnienia i rozwijania współpracy;
 - d) wspólne omawianie przyszłych kierunków i priorytetów polityk w zakresie badań naukowych i innowacji oraz planowanie badań naukowych będących przedmiotem wspólnego zainteresowania oraz
 - e) wymiana informacji, między innymi, na temat nowych przepisów, decyzji lub krajowych programów w zakresie badań naukowych i innowacji, które są istotne dla realizacji niniejszej umowy.

2. Wspólny komitet UE/Euratom-Ukraina, w którego skład wchodzi przedstawiciele Unii Europejskiej i Euratomu oraz Ukrainy, przyjmuje swój regulamin wewnętrzny.
3. Wspólny komitet UE/Euratom-Ukraina może podjąć decyzję o powołaniu na poziomie ekspertów na zasadzie ad hoc grupy roboczej/organu doradczego, która(-y) może pomóc w wykonaniu niniejszej umowy.
4. Wspólny Komitet UE/Euratom-Ukraina zbiera się co najmniej raz w roku oraz gdy wymagają tego szczególne okoliczności, na wniosek którejkolwiek ze Stron. Posiedzenia są organizowane i prowadzone na przemian przez Unię Europejską i Ukrainę.
5. Wspólny Komitet UE/Euratom-Ukraina działa w sposób ciągły poprzez wymianę istotnych informacji za pomocą wszelkich środków komunikacji, w szczególności w odniesieniu do uczestnictwa/działań ukraińskich podmiotów prawnych. Wspólny Komitet UE/Euratom-Ukraina może w szczególności wykonywać swoje zadania na piśmie, gdy zajdzie taka potrzeba.

Artykuł 9

Przepisy końcowe

1. Niniejsza umowa wchodzi w życie w dniu, w którym Strony powiadomiły się wzajemnie o zakończeniu ich procedur wewnętrznych niezbędnych do tego celu.
2. Niniejszą umowę stosuje się od dnia 1 stycznia 2021 r. Umowa pozostaje w mocy tak długo, jak będzie to konieczne, aby zakończyć wszystkie projekty, czynności, działania lub ich części finansowane z programu „Horyzont Europa” i programu Euratomu, wszystkie czynności niezbędne do ochrony interesów finansowych Unii Europejskiej oraz wypełnić wszystkie zobowiązania finansowe wynikające z realizacji niniejszej umowy między Stronami.
3. Niniejsza umowa zostaje przedłużona i ma zastosowanie na lata 2026–2027 na tych samych warunkach wobec następcy programu Euratomu, chyba że w ciągu 3 miesięcy od opublikowania w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej tego kolejnego programu jedna ze Stron powiadomi o swojej decyzji o nieprzedłużaniu niniejszej umowy na kolejny program. W przypadku takiego powiadomienia niniejsza umowa nie ma zastosowania z dniem 1 stycznia 2026 r. w odniesieniu do następcy programu Euratomu.
4. Unia Europejska lub Euratom mogą zawiesić stosowanie niniejszej umowy w odniesieniu do programu „Horyzont Europa” lub programu Euratomu w przypadku częściowego lub całkowitego nieuiszczenia wkładu finansowego na rzecz danego programu należnego od Ukrainy na mocy niniejszej umowy.

W przypadku braku płatności, który może w znacznym stopniu zagrozić realizacji programu i zarządzaniu programem „Horyzont Europa” lub programem Euratomu, Komisja Europejska wysyła formalny monit. W przypadku braku płatności w terminie 20 dni roboczych od daty formalnego monitu Komisja Europejska powiadamia Ukrainę formalnym pismem o zawieszeniu stosowania niniejszej umowy do danego programu, które staje się skuteczne 15 dni po otrzymaniu takiego powiadomienia przez Ukrainę.

W przypadku zawieszenia stosowania niniejszej umowy zgodnie z akapitem pierwszym niniejszego ustępu, gdy zawieszenie staje się skuteczne, podmioty prawne z siedzibą na Ukrainie nie kwalifikują się do udziału w procedurach przyznawania dotacji w ramach odpowiedniego programu, które nie zostały jeszcze zakończone. Procedura wyboru zostaje uznana za zakończoną, gdy zostaną zaciągnięte zobowiązania prawne wynikające z takiej procedury.

Zawieszenie nie ma wpływu na zobowiązania prawne podjęte w ramach danego programu wobec podmiotów prawnych mających siedzibę na Ukrainie przed wejściem w życie zawieszenia. Niniejsza umowa ma nadal zastosowanie do takich zobowiązań prawnych.

Komisja działająca w imieniu Unii Europejskiej i Euratomu niezwłocznie powiadamia Ukrainę o otrzymaniu całej kwoty wkładu finansowego należnego na rzecz danego programu. Zawieszenie w odniesieniu do tego programu zostaje zniesione ze skutkiem natychmiastowym po otrzymaniu takiego powiadomienia.

Od dnia zniesienia zawieszenia podmioty prawne z Ukrainy ponownie kwalifikują się do udziału w procedurach wyboru rozpoczętych w ramach danego programu po tej dacie oraz w procedurach wyboru rozpoczętych przed tą datą, w przypadku których nie wygasły terminy składania wniosków.

5. Każda ze Stron może rozwiązać niniejszą umowę w dowolnym czasie za pomocą pisemnego powiadomienia o zamiarze jej rozwiązania.

Rozwiązanie umowy staje się skuteczne po upływie trzech miesięcy kalendarzowych od dnia, w którym pisemne powiadomienie dotrze do adresata. Dzień, w którym rozwiązanie umowy staje się skuteczne, stanowi datę rozwiązania umowy do celów niniejszej umowy.

6. W przypadku wypowiedzenia niniejszej umowy zgodnie z ust. 5 Strony uzgadniają, że:

- a) projekty, czynności, działania lub ich części, w odniesieniu do których podjęto zobowiązania prawne po wejściu w życie niniejszej umowy oraz zanim niniejsza umowa przestanie być tymczasowo stosowana lub zostanie rozwiązana, będą kontynuowane do czasu ich zakończenia na warunkach określonych w niniejszej umowie;
- b) roczna rekompensata finansowa dla każdego z dwóch programów, o których mowa w art. 3 ust. 1 niniejszej umowy, za rok N, podczas którego niniejsza umowa wygasa, jest wypłacana w całości zgodnie z art. 3. Wkład operacyjny na rok N w ramach programu „Horyzont Europa” dostosowuje się zgodnie z art. 3 ust. 8 i koryguje zgodnie z art. 4 niniejszej umowy. Wkład operacyjny na rok N w ramach programu Euratomu dostosowuje się zgodnie z art. 3 ust. 8 niniejszej umowy. Opłata z tytułu uczestnictwa wnoszona za rok N jako część wkładu finansowego odpowiednio dla każdego z dwóch programów nie podlega dostosowaniu ani korekcie.
- c) po roku, w którym niniejsza umowa została rozwiązana, początkowe wkłady operacyjne wypłacone na każdy z dwóch programów, o których mowa w art. 3 ust. 1, za lata, w których niniejsza umowa miała zastosowanie, są dostosowywane zgodnie z art. 3 ust. 8. W odniesieniu do programu „Horyzont Europa” wkłady te są automatycznie korygowane zgodnie z art. 4.

Strony ustalają za obopólną zgodą wszelkie inne konsekwencje rozwiązania niniejszej umowy.

7. Wszelkich zmian niniejszej umowy dokonuje się wyłącznie na piśmie, za obopólną zgodą Stron. Wejście w życie zmian nastąpi zgodnie z taką samą procedurą, jaka ma zastosowanie do wejścia w życie niniejszej umowy.

8. Załączniki do niniejszej umowy stanowią jej integralną część.

Sporządzono w Kijowie dnia dwunastego października roku dwa tysiące dwudziestego pierwszego w dwóch egzemplarzach w języku angielskim i ukraińskim, przy czym każdy z tych tekstów jest na równi autentyczny. W przypadku rozbieżności w wykładni pierwszeństwo ma wersja angielska.

W imieniu Komisji Europejskiej w imieniu Unii
Europejskiej i Euratomu
Josep BORRELL
wiceprzewodniczący Komisji Europejskiej

w imieniu Ukrainy
Serhii SHKARLET
minister szkolnictwa i nauki Ukrainy

ZAŁĄCZNIK I

Zasady regulujące wkład finansowy Ukrainy do programu „Horyzont Europa” (2021–2027) oraz programu badawczo-szkoleniowego Euratomu (2021–2025)**I. Obliczenie wkładu finansowego Ukrainy**

1. Wkłady finansowe Ukrainy do programu „Horyzont Europa” i programu Euratomu są odrębne. Dany wkład finansowy Ukrainy odpowiednio do programu „Horyzont Europa” i programu Euratomu jest ustalany co roku, proporcjonalnie do – oraz na zasadzie uzupełnienia – kwoty dostępnej w każdym roku w budżecie Unii z tytułu środków na zobowiązania niezbędnych do zarządzania programem „Horyzont Europa” i programem Euratomu, ich realizacji i funkcjonowania.

2. Opłatę z tytułu uczestnictwa w każdym z dwóch programów, o której mowa w art. 3 ust. 7 niniejszej umowy, wprowadza się stopniowo w następujący sposób:

— 2021 r.: 0,5 %;

— 2022 r.: 1 %;

— 2023 r.: 1,5 %;

— 2024 r.: 2 %;

— 2025 r.: 2,5 %;

— 2026 r.: 3 %;

— 2027 r.: 4 %.

3. Zgodnie z art. 3 ust. 5 niniejszej umowy początkowy wkład operacyjny wnoszony przez Ukrainę z tytułu uczestnictwa odpowiednio w programie „Horyzont Europa” oraz programie Euratomu zostanie obliczony dla odpowiednich lat budżetowych poprzez zastosowanie dostosowania do klucza do ustalenia wkładu.

Dostosowanie klucza do ustalenia wkładu przedstawia się następująco:

$$\text{Contribution Key Adjusted} = \text{Contribution Key} \times \text{Coefficient}$$

Współczynniki stosowane do powyższych obliczeń, aby dostosować klucz do ustalenia wkładu wynoszą odpowiednio 0,07 dla programu „Horyzont Europa” i 0,21 dla programu badawczo-szkoleniowego Euratomu.

4. Zgodnie z art. 3 ust. 8 niniejszej umowy pierwszego dostosowania wkładu finansowego do każdego z programów, o których mowa w art. 3 ust. 1 dotyczącego wykonania budżetu na rok N dokonuje się w roku N+1, gdy początkowy wkład operacyjny do tego programu na rok N dostosowuje się w górę lub w dół o różnicę między:

a) skorygowanym wkładem obliczonym przez zastosowanie klucza do ustalenia wkładu dostosowanego za rok N do sumy:

i. zobowiązań budżetowych podjętych w stosunku do środków na zobowiązania zatwierdzonych na rok N dla danego programu na podstawie przyjętego budżetu Unii Europejskiej oraz w stosunku do środków na zobowiązania odpowiadających ponownie udostępnionym umorzeniom a

ii. wszelkimi środkami na zobowiązania opartymi na zewnętrznych dochodach przeznaczonych na określony cel, które nie wynikają z wkładów finansowych innych darczyńców na rzecz danego programu i które były dostępne na koniec roku N;

b) a początkowym wkładem operacyjnym do tego programu na rok N.

Począwszy od roku N+2 i każdego następnego roku, do czasu wniesienia lub umorzenia wszystkich zobowiązań budżetowych finansowanych w ramach środków na zobowiązania pochodzących z roku N oraz najpóźniej w ciągu trzech lat od zakończenia programu „Horyzont Europa” lub programu Euratomu, Unia oblicza dostosowanie wkładu operacyjnego do każdego danego programu za rok N, zmniejszając wkład operacyjny Ukrainy o kwotę uzyskaną poprzez zastosowanie klucza do ustalenia wkładu dostosowanego o rok N do umorzeń dokonywanych co roku w odniesieniu do zobowiązań z roku N finansowanych w ramach uchwalonego budżetu Unii lub z ponownie udostępnionych umorzeń.

W przypadku anulowania środków na zobowiązania pochodzących z zewnętrznych dochodów przeznaczonych na określony cel w roku N, które nie wynikają z wkładów finansowych na rzecz danego programu pochodzących od innych darczyńców, wkład operacyjny Ukrainy do tego programu zmniejsza się o kwotę uzyskaną przez zastosowanie klucza do ustalenia wkładu z roku N dostosowanego do anulowanej kwoty.

II. Automatyczna korekta wkładu operacyjnego Ukrainy mająca zastosowanie do programu „Horyzont Europa”

1. Do obliczania automatycznej korekty mającej zastosowanie wyłącznie do programu „Horyzont Europa”, o której mowa w art. 4 niniejszej umowy, stosuje się następujące zasady:

- a) „dotacje przyznawane w ramach procedur konkurencyjnych” oznaczają dotacje przyznawane w drodze zaproszeń do składania wniosków, w przypadku których beneficjentów końcowych można zidentyfikować w momencie obliczania automatycznej korekty. Wyklucza się wsparcie finansowe dla osób trzecich określone w art. 204 rozporządzenia finansowego;
- b) w przypadku podpisania zobowiązania prawnego z konsorcjum kwoty wykorzystane do ustalenia początkowych kwot zobowiązania prawnego są łącznymi kwotami przyznanymi beneficjentom będącym podmiotami ukraińskimi zgodnie z orientacyjnym podziałem budżetu określonym w umowie o udzielenie dotacji;
- c) wszystkie kwoty zobowiązań prawnych odpowiadające dotacjom przyznawanym w ramach procedur konkurencyjnych ustala się przy użyciu elektronicznego systemu Komisji Europejskiej eCorda i pobiera w drugą środę lutego roku N+2;
- d) „koszty nieinterwencyjne” oznaczają koszty programu inne niż dotacje przyznawane w ramach procedur konkurencyjnych, w tym wydatki na wsparcie, administrację dotyczącą poszczególnych programów, inne działania ⁽¹⁾;
- e) kwoty przyznane organizacjom międzynarodowym jako podmiotom prawnym będącym beneficjentem końcowym ⁽²⁾ uznaje się za koszty nieinterwencyjne.

2. Mechanizm ten stosuje się w następujący sposób:

- a) automatyczne korekty za rok N w odniesieniu do wykonania środków na zobowiązania na rok N stosuje się na podstawie danych dotyczących roku N i roku N+1 z e-Corda, o których mowa w pkt II ppkt 1 lit. c) niniejszego załącznika, w roku N+2, po zastosowaniu do wkładu Ukrainy do programu „Horyzont Europa” wszelkich dostosowań zgodnie z art. 3 ust. 8 niniejszej umowy. Uwzględnioną kwotą będzie kwota dotacji przyznawanych w ramach procedur konkurencyjnych, w odniesieniu do których przy obliczaniu korekty dostępne są dane.
- b) Począwszy od roku N+2 i do 2029 r. kwotę automatycznej korekty oblicza się dla roku N, przyjmując różnicę między:
 - i. łączną kwotą dotacji przyznanym w ramach procedur konkurencyjnych Ukrainie lub ukraińskim podmiotom jako zobowiązania zaciągnięte ze środków budżetowych na rok N a

⁽¹⁾ Inne działania obejmują w szczególności zamówienia, nagrody, instrumenty finansowe, działania bezpośrednie Wspólnego Centrum Badawczego, składki (OECD, Eureka, IPEEC, MAE, ...), ekspertów (oceniających, monitorowanie projektów) itp.

⁽²⁾ Kwoty przyznane organizacjom międzynarodowym jako podmiotom prawnym będącym beneficjentem końcowym uznaje się za koszty nieinterwencyjne. Nie ma to zastosowania w przypadku, gdy organizacja międzynarodowa jest koordynatorem projektu (zajmuje się dystrybucją środków dla innych koordynatorów).

ii. kwotą dostosowanego wkładu operacyjnego Ukrainy na rok N pomnożoną przez stosunek:

- A. kwot dotacji w ramach procedur konkurencyjnych przyznanych na środki na zobowiązania w roku N; oraz
- B. sumy wszystkich zatwierdzonych budżetowych środków na zobowiązania w roku N, w tym kosztów nieinterwencyjnych.

III. Płatność wkładu finansowego Ukrainy do każdego programu, płatność dostosowań w odniesieniu do wkładów operacyjnych Ukrainy do każdego programu oraz płatność automatycznej korekty mającej zastosowanie do wkładu operacyjnego Ukrainy do programu „Horyzont Europa”

1. Komisja przekazuje Ukrainie możliwie jak najszybciej, a najpóźniej w momencie wystawienia pierwszego wezwania do wpłaty środków w roku budżetowym dla każdego z danych programów, o których mowa w art. 3 ust. 1 niniejszej umowy, następujące informacje:

- a. kwoty środków na zobowiązania w budżecie Unii ostatecznie przyjęte w odniesieniu do danego roku dla linii budżetowych obejmujących udział Ukrainy odpowiednio w programie „Horyzont Europa” oraz w programie Euratomu, w stosownych przypadkach, zewnętrzne środki przeznaczone na określony cel, które nie wynikają z wkładu finansowego innych darczyńców w ramach tych linii budżetowych;
- b. kwotę opłaty z tytułu uczestnictwa, o której mowa w art. 3 ust. 7 niniejszej umowy, w każdym danym programie;
- c. począwszy od roku N+1 realizacji programu „Horyzont Europa” i programu Euratomu – wykorzystanie środków na zobowiązania odpowiadających rokowi budżetowemu N oraz poziom umorzenia dla każdego odpowiedniego programu;
- d. wyłącznie w odniesieniu do programu „Horyzont Europa” oraz w odniesieniu do części programu „Horyzont Europa”, w przypadku której informacje takie są niezbędne do obliczenia automatycznej korekty, poziom zobowiązań zaciągniętych na rzecz ukraińskich podmiotów prawnych w podziale na odpowiedni rok środków budżetowych oraz powiązany całkowity poziom zobowiązań.

W odniesieniu do każdego z obu programów Komisja przedstawia szacunkowe informacje dotyczące następnego roku określone w lit. a) i b) na podstawie projektu budżetu najszybciej jak to możliwe, a najpóźniej do dnia 1 września roku budżetowego.

2. W kwietniu i lipcu każdego roku budżetowego Komisja wystosowuje do Ukrainy wezwanie do wpłaty środków odpowiadających wkładowi Ukrainy w ramach każdego z dwóch programów, o których mowa w art. 3 ust. 1 niniejszej umowy.

W każdym wezwaniu do wpłaty środków przewidziano, że Ukraina dokona płatności sześciu dwunastych wkładu Ukrainy należnych w ramach danych programów nie później niż 60 dni po wystawieniu wezwania do wpłaty środków.

3. Na zasadzie odstępstwa od ust. 2 wkład finansowy na 2021 r. dzieli się na transze, które zostaną podzielone na wielokrotne wezwania do wpłaty środków, z następującym harmonogramem płatności:

- 50 % wkładu finansowego na 2021 r., który ma zostać wypłacony w 2022 r.;
- 50 % wkładu finansowego na 2021 r., który ma zostać wypłacony w 2023 r.

W wezwaniu do wpłaty środków na dany rok uwzględnia się odpowiednie kwoty.

3. Wezwanie do wpłaty środków wystawione co roku w kwietniu może również obejmować dostosowania wkładu finansowego wniesionego przez Ukrainę na rzecz realizacji poprzedniego programu ramowego w zakresie badań naukowych i innowacji lub programu badawczo-szkoleniowego Euratomu, w których Ukraina uczestniczyła, ich funkcjonowania oraz zarządzania nimi.

4. W odniesieniu do programu „Horyzont Europa” co roku, począwszy od 2023 r., wezwania do wpłaty środków odzwierciedlają również kwotę automatycznej korekty mającej zastosowanie do wkładu operacyjnego do programu „Horyzont Europa” wniesionego za rok N-2.

Za każdy rok budżetowy 2028, 2029 i 2030 kwota wynikająca z automatycznej korekty zastosowanej do wkładów operacyjnych wniesionych przez Ukrainę w latach 2026 i 2027 do programu „Horyzont Europa” lub z dostosowań dokonanych zgodnie z art. 3 ust. 8 niniejszej umowy będzie należna Ukrainie lub od Ukrainy.

5. Ukraina wpłaca swój wkład finansowy na mocy niniejszej umowy w odniesieniu do każdego z dwóch programów zgodnie z pkt III niniejszego załącznika. W przypadku niedokonania przez Ukrainę płatności w terminie wymagalności Komisja wysyła formalny monit.

Każde opóźnienie we wpłacie wkładu finansowego do któregokolwiek z obu programów stanowi podstawę do zapłaty przez Ukrainę odsetek za zwłokę od pozostającej kwoty należnej, naliczanych od terminu wymagalności.

W odniesieniu do należności niezapłaconych w terminie stosuje się stopę odsetek równą stopie stosowanej przez Europejski Bank Centralny do jego podstawowych operacji refinansujących, publikowanej w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*, seria C, obowiązującej pierwszego dnia kalendarzowego miesiąca, w którym przypada termin płatności, powiększonej o 1,5 punktu procentowego.

ZAŁĄCZNIK II

Niewyczerpujący wykaz równoważnych programów, projektów i działań Ukrainy**Część 1**

Programy Ukrainy otwarte na udział podmiotów prawnych z siedzibą w Unii Europejskiej

W następujących programach Ukrainy mogą wziąć udział podmioty prawne z siedzibą w Unii Europejskiej:

- Konkursy ogłaszane przez Ukraińską Narodową Fundację Badawczą
- Konkurencyjny proces wyboru osiągnięć naukowych i technicznych (eksperymentalnych) zgodnie z porządkiem państwowym, zatwierdzony zarządzeniem Ministerstwa Edukacji i Nauki Ukrainy
- Konkurencyjny proces wyboru prac naukowych, naukowo-technicznych oraz projektów finansowanych z zewnętrznego instrumentu pomocy Unii Europejskiej w celu wypełnienia zobowiązań Ukrainy w ramach programu ramowego Unii Europejskiej w zakresie badań naukowych i innowacji „Horyzont 2020”
- Konkurencyjny proces wyboru ukraińskiego Funduszu na rzecz przedsiębiorstw typu start-up

Część 2

Programy, które Ukraina zobowiązuje się stopniowo otwierać na udział podmiotów prawnych z siedzibą w Unii Europejskiej

W następujących programach Ukrainy mogą stopniowo brać udział podmioty prawne z siedzibą w Unii Europejskiej

- Fundacja Prezydenta Ukrainy na rzecz edukacji, nauki i sportu
-

ZAŁĄCZNIK III

Należyte zarządzanie finansami

Ochrona interesów finansowych i odzyskiwanie środków

Artykuł 1

Przeglądy i audyty

1. Unia Europejska ma prawo przeprowadzać, zgodnie z mającymi zastosowanie aktami co najmniej jednej instytucji lub co najmniej jednego organu Unii oraz zgodnie z postanowieniami stosownych porozumień lub umów, przeglądy i audyty techniczne, naukowe, finansowe lub inne rodzaje przeglądów i audytów w pomieszczeniach dowolnej osoby fizycznej mającej miejsce zamieszkania na Ukrainie lub każdego podmiotu prawnego mającego siedzibę na Ukrainie, otrzymujących finansowanie Unii Europejskiej, jak również w pomieszczeniach dowolnej osoby trzeciej uczestniczącej we wdrażaniu środków finansowych Unii, mającej miejsce zamieszkania lub siedzibę na Ukrainie. Taki przegląd i takie audyty mogą być przeprowadzane przez pracowników instytucji i organów Unii Europejskiej, w szczególności Komisji Europejskiej i Europejskiego Trybunału Obrachunkowego, lub przez inne osoby upoważnione przez Komisję Europejską.
2. Pracownikom instytucji i organów Unii Europejskiej, w szczególności Komisji Europejskiej i Europejskiego Trybunału Obrachunkowego, oraz pozostałym osobom upoważnionym przez Komisję Europejską przysługuje odpowiedni dostęp do miejsc, prac i dokumentów (w wersji papierowej oraz elektronicznej), jak również do wszystkich informacji potrzebnych w celu przeprowadzenia takich audytów, w tym prawo do uzyskania fizycznej/elektronicznej kopii oraz wyciągów z wszelkich dokumentów lub zawartości wszelkich nośników danych będących w posiadaniu objętej audytem osoby fizycznej lub prawnej lub objętej audytem osoby trzeciej.
3. Ukraina nie sprzeciwia się prawu wjazdu do Ukrainy i dostępowi do pomieszczeń pracowników i innych osób, o których mowa w ust. 2, w związku z wykonywaniem przez te osoby obowiązków, o których mowa w niniejszym artykule, ani nie stwarza żadnych szczególnych przeszkód w korzystaniu z tego prawa lub dostępu.
4. Przeglądy i audyty można przeprowadzać, również po zawieszeniu stosowania niniejszej umowy zgodnie z jej art. 9 ust. 5 lub jej rozwiązaniu, na warunkach określonych w mających zastosowanie aktach co najmniej jednej instytucji lub co najmniej jednego organu Unii Europejskiej oraz zgodnie z postanowieniami stosownych porozumień lub umów dotyczących dowolnego zobowiązania prawnego związanego z wykonaniem budżetu Unii Europejskiej, podjętego przez Unię Europejską przed datą wejścia w życie zawieszenia stosowania niniejszej Umowy zgodnie z jej art. 9 ust. 5 lub jej rozwiązania.

Artykuł 2

Zwalczanie nieprawidłowości, nadużyć finansowych i innych przestępstw naruszających interesy finansowe Unii

1. Komisja Europejska i Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych są upoważnione do prowadzenia dochodzeń administracyjnych, w tym kontroli na miejscu i inspekcji, na terytorium Ukrainy. Dochodzenia te prowadzi się zgodnie z zasadami i warunkami określonymi w mających zastosowanie aktach prawnych co najmniej jednej instytucji Unii.
2. Właściwe organy Ukrainy informują w rozsądnym terminie Komisję Europejską lub OLAF o wszelkich stwierdzonych przez te organy przypadkach nieprawidłowości, nadużyć finansowych lub innej nielegalnej działalności naruszających interesy finansowe Unii lub o wszelkich podejrzeniach dotyczących takich nieprawidłowości, nadużyć lub nielegalnej działalności.
3. Kontrole na miejscu i inspekcje można przeprowadzać w pomieszczeniach dowolnej osoby fizycznej mającej miejsce zamieszkania na Ukrainie lub podmiotu prawnego mającego siedzibę na Ukrainie, otrzymujących finansowanie unijne, jak również w pomieszczeniach dowolnej osoby trzeciej uczestniczącej we wdrażaniu środków finansowych Unii, mającej miejsce zamieszkania lub siedzibę na Ukrainie.
4. Komisja Europejska lub OLAF przygotowują i przeprowadzają kontrole oraz inspekcje na miejscu w ścisłej współpracy z właściwym organem ukraińskim wyznaczonym przez Rząd Ukrainy. Wyznaczony organ otrzymuje odpowiednio wcześniej informację dotyczącą przedmiotu, celu i podstawy prawnej kontroli oraz inspekcji, co umożliwia mu zapewnienie pomocy. W tym celu urzędnicy właściwych władz Ukrainy mogą brać udział w kontrolach i inspekcjach na miejscu.
5. Na wniosek organów Ukrainy mogą one również przeprowadzać kontrole na miejscu i inspekcje wspólnie z Komisją Europejską lub OLAF-em.

6. Pracownicy Komisji i personel OLAF-u mają dostęp do wszystkich informacji i dokumentów, w tym danych komputerowych, dotyczących tych operacji, które są niezbędne w celu właściwego przeprowadzenia kontroli na miejscu i inspekcji. Mogą w szczególności kopiować stosowne dokumenty.
7. Jeżeli osoba, podmiot lub inna osoba trzecia sprzeciwia się kontroli na miejscu lub inspekcji, organy Ukrainy – działając zgodnie z krajowymi przepisami i regulacjami – udzielają Komisji Europejskiej lub OLAF-owi pomocy, aby umożliwić im wywiązanie się z obowiązku przeprowadzenia kontroli na miejscu lub inspekcji. Pomoc ta obejmuje wprowadzanie odpowiednich środków zabezpieczających na podstawie prawa krajowego, w szczególności w celu zabezpieczenia dowodów.
8. Komisja Europejska lub OLAF informują organy Ukrainy o wynikach takich kontroli i inspekcji. W szczególności Komisja Europejska lub OLAF zgłaszają jak najszybciej właściwemu organowi Ukrainy wszelkie stwierdzone przez te instytucje w trakcie kontroli na miejscu lub inspekcji przypadki nieprawidłowości lub podejrzenia dotyczące takich nieprawidłowości.
9. Zgodnie z przepisami Unii Europejskiej Komisja Europejska może nakładać środki i sankcje administracyjne na osoby prawne lub fizyczne z Ukrainy uczestniczące w realizacji danego programu lub działania bez uszczerbku dla stosowania prawa karnego Ukrainy.
10. W celu prawidłowego wykonania postanowień niniejszego artykułu Komisja Europejska lub OLAF i właściwe organy Ukrainy regularnie wymieniają się informacjami oraz, na wniosek jednej ze Stron niniejszej umowy, konsultują się wzajemnie.
11. W celu ułatwienia skutecznej współpracy i wymiany informacji z OLAF-em Ukraina wyznacza punkt kontaktowy.
12. Wymiana informacji między Komisją Europejską lub OLAF-em a właściwymi organami Ukrainy odbywa się z należyтым uwzględnieniem wymogów dotyczących poufności. Dane osobowe zawarte w wymienianych informacjach muszą być chronione zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami.
13. Organy Ukrainy współpracują z Prokuraturą Europejską, aby umożliwić jej wypełnianie obowiązku prowadzenia dochodzeń, ścigania i stawiania przed sądem sprawców i współsprawców przestępstw przeciwko interesom finansowym Unii Europejskiej zgodnie z mającym zastosowanie prawodawstwem.

Artykuł 3

Odzyskiwanie należności i egzekucja

1. Przyjęte przez Komisję Europejską decyzje o nałożeniu zobowiązania pieniężnego na osoby prawne lub fizyczne inne niż państwa w odniesieniu do wszelkich roszczeń wynikających z programu „Horyzont Europa” stanowią na Ukrainie tytuł egzekucyjny. Do decyzji dołącza się tytuł egzekucyjny i nie przewiduje się żadnych innych formalności niż weryfikacja autentyczności decyzji przez krajowy organ wyznaczony do tego celu przez Rząd Ukrainy. Rząd Ukrainy informuje Komisję i Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej o wyznaczonym organie krajowym. Zgodnie z art. 4 Komisja Europejska jest uprawniona do powiadomienia o takich podlegających egzekucji decyzjach bezpośrednio osoby mające miejsce zamieszkania na Ukrainie i podmioty prawne mające siedzibę na Ukrainie. Egzekucja przebiega zgodnie z przepisami prawa i regułami proceduralnymi Ukrainy.
2. Wyroki i postanowienia Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej wydane na podstawie klauzuli arbitrażowej zawartej w umowie lub porozumieniu w związku z programami, działaniami, czynnościami lub projektami Unii stanowią na Ukrainie tytuł egzekucyjny na takich samych zasadach, jak decyzje Komisji Europejskiej, o których mowa w ust. 1.
3. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej jest sądem właściwym w zakresie kontroli zgodności z prawem decyzji Komisji, o której mowa w ust. 1, i wstrzymania jej wykonania. Jednakże kontrola prawidłowości przeprowadzenia tego postępowania podlega właściwości sądów na Ukrainie.

*Artykuł 4***Komunikacja i wymiana informacji**

Instytucje i organy Unii Europejskiej uczestniczące we wdrażaniu programu „Horyzont Europa” lub sprawujące kontrolę nad tym programem są uprawnione do bezpośredniego komunikowania się, w tym za pośrednictwem elektronicznych systemów wymiany informacji, z dowolną osobą fizyczną mającą miejsce zamieszkania na Ukrainie lub dowolnym podmiotem prawnym mającym siedzibę na Ukrainie, otrzymującymi finansowanie unijne, jak również dowolną osobą trzecią uczestniczącą we wdrażaniu środków finansowych Unii, mającą miejsce zamieszkania lub siedzibę na Ukrainie. Takie osoby, podmioty i strony mogą przedkładać bezpośrednio instytucjom i organom Unii Europejskiej wszelkie odpowiednie informacje i dokumenty, do których przedłożenia zobowiązane są na podstawie przepisów Unii Europejskiej mających zastosowanie do programu Unii lub na podstawie umów lub porozumień zawartych w celu realizacji tego programu.
